

Lesson 44

Nabi Yussa' duk lahat Kana'anin

Yussa'

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Si lesson dehelluhin ubuste ne pagistadite dem Kitab Tawratin, libru ka'issa' sinulat we' me' Kanabihanin. Amban dem Kitab Tawrat ta'ayate bang sa'ingge dusehin pa'asek si dunya. Duk sabab dusehin sinukna'an dunyahin duk manusiya'in. Saguwa' ta'ayate isab we' niya' gara' TUHANIN duk we' nanggup iye mapitu Manimbulin si dunya supaya timbulne me' tubu' Apu' Adamin amban sukna' sabab dusehin. Supaya tumananne sanggupnen we' papitune Manimbulin si dunya, pinene' dahu' we' Tuhanin Nabi Ibrahim. Da'akne iye tahala' amban luma' samanen duk amban lahatnen duk lumengngan tala pī si lahat Kana'an. Gara' Tuhanin we' hinangne Nabi Ibrahim bangsa ba'ahu duk amban bangsa inin si pesōngan paguwa' Manimbulin. Pag tekka Nabi Ibrahim si lahat Kana'an, pabagala Tuhanin si iye duk niya' sanggupne, pa'inne, “*Kuwe'itu, a'a liyu-liyu kew tu'u si lahat Kana'an inin, saguwa' pangurungku lahat inin si me' tubu'nun supaya siye depu'nen salama-lama!*” Ellew inin takaleta du **bang sa'ingge tumanan Tuhanin sanggupnen pu Nabi Ibrahim** masaley duk **pangurungne lahat Kana'anin si me' tubu' Nabi Ibrahim**, me' bangsa Isra'elin. Lahat Kana'an iyan kuwe'itu inēnan **Isra'el**.

Si lesson dehelluhin, si kapitulu katambusan Kitab Tawratin, takaleta we' matey **Nabi Musa** diyata' punu pag ubus payamanne lahat Kana'anin. Pag ubus matey Nabi Musa, **Nabi Yussa'**, iye bakas manabangan Nabi Musahin, paganti' si iye magnakura'. Nabi Yussa' bakas kawakilan we' Tuhanin paganti' pu Nabi Musa. Bakas takaleta ne, inday bang mimpie, sabab Nabi Yussa' inin. Nabi Yussa' inin seddili amban me' a'a Isra'el ma'ekkahin pegge' kahagad iye si me' pananggup Tuhanin, bisan ma'ekkahin ga'i kahagad. Nabi Yussa' hep

duk sawe'nen, siye duwangan mangaliling makahagad si Tuhanin, tagna' bangsa Isra'elin tekka si taras Kana'an. Arak iye tinibagan duk batu we' me' bangsa Isra'elin supaya iye matey. Iye hadja sababnen pegge' pa'asigne me' a'ahin kahagad si Tuhan duk pa'asigne siye magdapu' lahat Kana'anin. Bakas tineyikutan Nabi Yussa' we' me' bangsa Isra'elin ampatpū' tahun masaley, bu ellew inin takaleta du we' Nabi Yussa' inin, iye ne tapene' we' Tuhanin nakura'den mamō'o siye padiyalem lahat Kana'anin!

Jūd Yussa'in takasuwa'te la'i dem Kitab si ellet Kitab Tawrat duk Kitab Jabur. Ellew inin batsate amban jūd Yussa'. Inakahan kite la'i bang sa'ingge tumanan Tuhanin me' pananggupne pu Nabi Ibrahim masaley, pag pa'inne, *“Pamusaka'ku tibu'ukan lahat Kana'an iyan si me' tubu'nun sa umul-umul!”* (Panagna'an 17:8)

Si me' pagistadite taman ellew inin ga' pe niya' di lahat me' a'a Isra'elin. A'a maglagin-lagin pe siye si lahat toho'. Bu ne pe isab, lahat Kana'an sōng patenna'anden penno' we' a'a hadje duk a'a basag magbono'. Saguwa' maggara' Tuhan Mabalakatanin we' patahala'ne me' a'a mapatenna' si lahat Kana'anin duk papateyne siye pegge' ekka manamal dusede, ubus bu pangurungne lahat mahāp iyan si me' a'a Isra'el.

Na, kuwe'itu batsate bang sa'ingge Nabi Yussa' duk me' bangsa Isra'elin padiyalem si lahat iyan, nganda'ag a'anen, duk magdapu' si lahat iyan. Pa'in Kitabin si kapitulu ka'issa', pa'inne:

(Yussa' 1) ¹ *Pag ubus matey si Musa dara'akan TUHANIN, missā TUHANIN pu si Yussa', anak si Nunin, iye bakas manabangan si Musahin, pa'inne:* ² *“Ubus ne matey si Musa dara'akankun. Manjari, ka'u duk kēmon me' a'a inin, magmemes ne ka'am pabutas si bohe' Jordan duk pa'asek si lahat sōng pangurungku si ka'am me' bangsa Isra'elin.* ³ *Pangurungte ka'am kēmon lahat tada'ikbin intag-intag, sa bakas pananggupku pu si Musahin.* ⁴ *Luhahan lahatbin amban bohe' hadje....taman Tahik Mahadjehin si seddepan.* ⁵ *Ga' niya' makajari nganda'ag ka'u tiggelannu ellum. Panuhutku ka'uhin sali' du isab duk panuhutku si Musahin; ga'i ku tahala' amban ka'u duk ga'i kew pasagadanku.”*

⁶ *“Pabasagun duk pa'asigun ateynun, pegge' ka'u mamō'o me' a'a inin padiyalem lahat bakas sinapahanku si kapapu'anden we' pangurungku si siye hinangku pusaka'den.* ⁹ *Bakas da'akte kew: pabasagun duk pa'asigun ateynun. Da'a kew tinalew; da'a kew gampang, pegge' TUHAN Panuhutannun nuhut ka'u bisan kew tungan.”* ¹⁰ *Ubus da'ak si Yussa' me' nakura' me' a'ahin, pa'inne,*

¹¹ *“Pi ka'am, latagun kampu me' a'ahin duk pa'inun bi si siye,*

‘Magmemes ka'am kinakanbi. Katellu ellewnen pabutas ka'am amban bohe' Jordan duk pagdapu'un bi ne lahat pangurung TUHAN Panuhutanbin si ka'amin.’”

Pag ubus inin, inakahan kite dem Kitab we' niya' **duwe ispay** dina'ak we' Nabi Yussa' pa'inne, “Pi ka'am, ispayanun bi lahat iyan duk pesōng si puweblo **Ariha**.” Ubus pī ne ispay duwangan miya'an ngaliling puweblohin sampay me' dinding batu mapaliputin. Langkew dindingin, subuk, duk haget. Pag sangem ne, patapuk me' ispayin la'i dem puweblo diyalem luma' dembuwa' dende dupang inēnan si **Rahab**. Saguwa' niya' me' a'a sinduwe dem puweblo Arihahin, takitede me' ispay bangsa Isra'elin padiyalem luma' si Rahab. Magtawus akahande sultanden, pa'inde, “Niya' a'a Isra'el diyalem puweblo magispay.” Dina'ak we' sultanin sundalunen hap luma' si Rahab supaya siye siggewde. Saguwa' si Rahab, tapukanne me' lellahin si sapewne madatagin.

Pag tahala' ne me' sundaluhin, missā si Rahab si me' ispayin, pa'inne, “Kata'uhanku hep we' TUHAN pagtuhananbin, iye Tuhan te'edin. Kata'uhanku isab we' sōngan Tuhanbin du si ka'am puweblokun duk kēmon lahat Kana'anin. Kēmon me' a'a si lahat inin kadahitan si ka'am, pegge' takalede we' luka Tuhanbin Tahik Peyatin para si ka'am duk we' paka'atanne kēmon bantabin. Kahagad ku we' TUHAN pagtuhananbin, iye Tuhan te'edin! Hangkan, pākuku si ka'am we' sapahanbi inin: bang pitu ka'am duk tada'ag puweblo inin, halli'anun bi ku duk familyakun supaya kami ga'i matey!” Nambung me' ispay duwanganin, pa'inde, “Bang sōngan Tuhanin puweblonun si kami, halli'an kami kew duk kēmon madiyalem luma'nun.”

Si kapitulu tellu inaka dem Kitab in we' me' a'a Isra'elin subey pabutas amban **Bohe' Jordan** mangkin siye umasek dem lahat Kana'an, bu bohe'in lalem duk luha. Sa'ingge makajari we' me' a'a mabanesin – me' duwe atawa tellu million – pabutas amban bohe' luha? Na, mura du iyan bang si Tuhan, pegge' Tuhan Mabalakatanin, iye bakas ngahinang lān para si siye dem Tahik Peyatin ga' du bakas ginanti'an! Luka Tuhanin balik lānin para si me' a'a Isra'elin bu kuwe'itu hinanganne lān Bohe' Jordanin. Hangkan pabutas siye si bohe' diyata' bulak toho'. Kēmon me' a'a Isra'elin pabutas amban bohe'in duk tekka siye si harapan puweblo hadje inēnan Ariha. Me' a'a Arihahin, bakas tinambel ne we' de gawang si dinding puweblo den. Ga' niya' makajari padiyalem atawa paluwas.

Inakahan kite dem Kitab si kapitulu lime we' pag tapit Nabi Yussa' si Ariha, magkasuwa' iye duk dembuwa' a'a magantan barung. Tinilew iye we' Nabi Yussa' pa'inne, “Sine kew, bagay kami atawa banta kami?” Nambung lellahin, pa'inne, “Aku **kumandel si armi** TUHANIN!” Pakapang Nabi Yussa' pasujud. Ubus missā lella inēnan kumandel si

armi TUHANIN, pa'inne pu Nabi Yussa', "Ānanun tehompā'nun, pegge' lugal panenggehannun lugal sutsi." Ubus tinuhut we' Nabi Yussa' pina'innen.

Me' bagayku, kata'uhanbi ke bang sine sawe' Nabi Yussa' magbissāhin? Iye TUHANIN dihananne pabagala daddali! Bakas takaleta we' pabagala Tuhanin pu Nabi Ibrahim si bentuk lella duk missā si iye. Duk takaleta we' pabagala iye pu Nabi Musa diyalem kayat ebbut si kayu-kayu. Bu kuwe'itu kitete we' Tuhanin pabagala pu Nabi Yussa' si bentuk kumandel balakatan ngantan barung!

Ubus pa'in TUHANIN pu Nabi Yussa', pa'inne,

"Payamanun, sōnganku ne Arihahin si ka'u sampay sultannen duk sundalunen. Lumengngan ka'am duk kēmon me' lellahin, bo'ohun bi bessibin, palibut si puweblo mintedde. Hinangun bi sa iyan dem ennem ellew. Nganda'ak kew pitu' imam mo'o kuwe' tebuli' hininang duk tanduk bili-bili duk subey siye padehellu amban ba'ul pagjanji'anin. Ta'abut kapitu' ellewnen, lumengngan ka'am palibut si puweblohin mimpitu', bu me' imamin subey pahellingde kuwe' tebuli'den. Bang takalenu tebuli'den pinahelling pinapales, da'akun kēmon me' a'ahin ngellang papales; ubus bu hebba' du dinding puweblohin. Ubus bu pī kēmon sundalubin deretso pediyalem puweblo." (Yussa' 6:2-5)

Manjari, ubus ne missā TUHANIN pu Nabi Yussa' duk tahala' ne iye.

Ubus magtawus pī Nabi Yussa' si me' a'a Isra'elin duk akahanne siye kēmon panganda'akan TUHAN iyehin. Ubus da'ak Nabi Yussa' siye mo'o ba'ul pagjanji'anin duk lumengngan palibut si puweblohin mintedde. Saguwa' akahanne ne siye, pa'inne, "Da'a ka'am missā, bisan de tegtang taman ellew da'akte ka'am ngellang. Ubus magellang ka'am." Pag ubus siye lumengngan palibut si puweblohin mintedde, pī siye balik si kampude duk tuli la'i sangem. Ellew kaduwenen, lumengngan ne isab siye palibut si puweblohin mintedde bu balik si kampu. Sa miya'an hinangden dem ennem ellew.

Pag paguwa' ellew kapitu'nen, subu-subu pe donga' siye duk lumengngan palibut si puweblohin mimpitu'. Pag ubus siye palibut si puweblohin kamimpitu'nen, pinahelling we' me' imamin tebuli'den. Ubus da'ak Nabi Yussa' me' a'a mabanesin, pa'inne, "*Magellang ka'am! Pegge' sinōngan ne we' TUHANIN puweblohin si ka'am!*" (Yussa' 6:16)

Pag kale me' a'a Isra'elin helling tebuli'in magellang siye pales manamal, ubus bu hebba' dinding batu paliput si puweblohin! Me' lella bangsa Isra'elin magtawus pa'asek dem puweblo, kēmon siye dangan-dangan mental pediyalem. Na, takitete tu'u bang sa'ingge Nabi Yussa' duk me' bangsa Isra'elin nganda'ag si puweblo tagna' matada'ag we' den si lahat Kana'an. Ellew miya'an kēmon me' a'a Arihahin matey, bukut si

Rahab duk pamilyanen, pegge' bakas teyikutanne tuhan-tuhamen duk ngandel ne si Tuhan bangsa Isra'elin.

Ine jannen hangkan Nabi Yussa' duk me' bangsa Isra'elin nganda'ag si puweblo kuwe' kuta' mahaget manamal iyan duk umasek dem lahat bakas pananggup siye we' Tuhanin? Nganda'ag siye pegge' **kahagad** siye si Lapal Tuhanin. Tuhanin nuhut me' a'a makahagad si Lapalnen. Bu ine jannen hangkan si Rahab ga' matey magsumbaya' duk me' a'a Arihahin pamaka'at puweblohin? Ellum iye pegge' duma'in hadja iye ulali' sabab balakat Tuhanin; saguwa' **kahagad** iye si iye duk sampay bebeganne a'a Tuhanin. Iye hep inaka dem Kitabin, pa'inne:

*“Me' tubu' Isra'elin, hawal **sandelden**, hebba' dinding batu mapaliput si lahat Arihahin, pagpalibut siye kapitu' ellewnen. Bisan si Rahab dende dupang, **kinahagad** we' ne Tuhanin duk tinabangan we' ne me' ispay a'a Isra'elin. Hangkan hep sakali' pinapatey we' me' a'a Isra'elin me' a'a si lahat miya'an, ga' sinakup si Rahab....**Tuhanin ga'i te'ed kasulutan pu sine-sine bang ga'i sandel si iye**. Saguwa' a'a mangampun-ngampun si Tuhanin, subey **kahagad** we' bennal niya' Tuhan duk subey isab iye kahagad we' tumbasan Tuhanin du hāp sasuku magtuyu' te'ed ngapas iyehin.”* (Hibrani 11:30.31,6)

Mabaya' te'ed kami magaka si ka'am ekka me' istori diyalem jūd Yussa' inin, saguwa' ga' niya' taymte. Saguwa' subey kata'uhanbi we' inakahan dem jūd inin bang sa'ingge Tuhanin nuhut Nabi Yussa' duk me' bangsa Isra'elin, duk bang sa'ingge pangurungne siye lahat Kana'an inin duk me' puweblonen dembuwa'-dembuwa' sa bakas pananggupnen. Manjari, si kapitulo duwempukdembuwa', pa'in Kitabin: *“Pangurung we' Tuhanin si me' bangsa Isra'elin entero lahat miya'an!...Pinahali te'ed siye we' Tuhanin!....Sinōngan we' Tuhanin si siye kēmon bantaden!”* (Yussa 21:43,44)

Me' bagayku, bakas tumanan Tuhanin ke me' bakas pananggupne pu Nabi Ibrahim duk tubu'nen masaley? Pangurung Tuhanin ke si me' a'a Isra'elin lahat Kana'anin sa bakas pina'innen? Awe', tumananne du! Kapangandelan hep Tuhanin! Kēmon pananggupnen hinangne du, bisan pa'in a'ahin we' lomboy Tuhanin numan. Magkina'agen Tuhanin makitehan hāpnen si me' a'a Isra'elin duk ngurungan siye lahat Kana'an mahāp manamal inin. Saguwa' kabaya'annen we' ngandel siye si iye. Sa bakas takaleten **ekka tahun bakas tapaka'at** we' me' a'a Isra'elin **behude kahagad** si me' bakas pananggup Tuhanin. Me' metetto'aden ga' tasangkade me' ledjiki' dem lahat Kana'anin pegge' ga' kahagadde me' pananggup Tuhan siyehin.

Bang ka'u? Kahagad ke kew si Tuhan? Duma'in kami nilew bang kahagad ke kew we' niya' Tuhan atawa we' dembuwa' du Tuhanin. Bisan

du Nakura' Seyitanin kata'uhanne du we' niya' Tuhan duk we' dembuwa' hadja iye! Inin panilew subey sinambungannu ellew inin; kahagad ke kew si **di Tuhanin**? **Malasa** ke kew si iye? Ngandel ke kew si **Lapal Tuhanin** dembūs-būs ateynun? **Kata'uhannu** ke bang ine inenna' we' Tuhanin para si kēmon makahagad si iyehin? **Tege** umul salama-lama ne ke kew duk lu'u ne ke si ka'u Niyawa Sutsi pangurung we' Tuhan si kēmon a'a makahagad si Aka-aka Mahāpin? Me' ekkahin me' tubu' Apu' Adamin kahagad we' niya' Tuhan. Saguwa' kulang siye **mangata'uhan** duk **makahagad** si pananggup Tuhan mahāp duk mahalga'in. Bagayku mapakalehin, kinalasahan kew we' Tuhanin duk kabaya'annen we' ledjiki'anne kew mas hāp amban tapikilnun, saguwa' subey **kata'uhannu** lapalnen, **kahagad** si lapalnen duk **teyima'nu** lapalnen! Sabab inin pina'in dem Kitabin, pa'inne:

“Niya' panyap Tuhanin para si me' malasa si iyehin. Pinanyapne inin ga' niya' a'a bakas makakitene, atawa makakalene. Ga' niya' bakas makapikilne.” (1 Korinto 2:9) *“Kabaya'an kamihin we' ga'i ka'am maglisu'-lisu' saguwa' subey ka'am kuwe' me' a'a mabasag sandelden duk matuyu' te'ed hangkan tasangkade pananggup Tuhanin!”* (Hibrani 6:12)

Hāp isab bakas pakale ka'am.....Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin sasangbi mikil-mikil sabab me' panolo' amban dem Lapal Tuhan inin:

“Kabaya'an kamihin we' ga'i ka'am maglisu'-lisu' saguwa' subey ka'am kuwe' me' a'a mabasag sandelden duk matuyu' te'ed hangkan tasangkade pananggup Tuhanin!” (Hibrani 6:12)

Wassalam